

בעניין חיבור פרשות השבוע והפרדתן בארץ ובחול*

פעמים רבות חל יו"ט שני של גלויות של שביעי של פסח ושל שבועות¹ ביום שבת. הדבר גורם בחול"ל לדחייה בקריאת פרשת השבוע, וכך במשך שבתות רבות קריאת התורה בחול"ל שונה מזו שבארץ ישראל. כיוון שבזמננו רבים נוסעים מהכא להתם ומהתם להכא, לעיתים קרובות מפסידים יהודים רבים קריאת פרשה אחת בציבור². מדובר על חלק ניכר מהשנים, כך גם היה השנה וכך צפוי לנו שוב בשנה הקרובה תשע"ו - בה לאחר פסח במשך ארבע-עשרה שבתות רצופות (מלבד 'אחרון' של פסח) יקראו בקהילות חול"ל פרשה שונה ממה שיקראו בארץ.

אני שוטח כאן לפני חכמי ארץ ישראל את הצעתי הפשוטה לבצע בהסכמה שינוי קל בנוהג הקריאה בארץ ישראל, בלי לשנות כלל את הנוהג בחול"ל. אני מציע שכאשר יום טוב שני של חג השבועות או 'אחרון' של חג הפסח יחולו בשבת, כך שבחול"ל קורין מעניין החג, יקראו בא"י רק חלק מתוך פרשת השבוע הסמוכה, ובשבוע הבא יקראו את הפרשה כולה הן בארץ ישראל והן בחול"ל. לפי הצעה זו לא יהיה באף שבת הבדל בין הקריאה בארץ ובחוצה לארץ, פרט לקריאה ביו"ט שני של גלויות שהוא עצמו חל בשבת, ולא השבתות שיבואו בעקבותיו.

הנה כך נראה, להדגמה, את הקריאה בשתי קבוצות שנים כמקובל היום, ולעומתה איך תיראנה הקריאות לפי הצעתנו³:

קבוצה א - השנים: תשנ"ה, תשע"ו, תשע"ט, תשפ"ב, תת"ג, תת"ו, תת"ט (הדגשנו את הפרשות שבהן הקריאה בחול"ל שונה)

הנוהל המקובל עתה		הנוהל לפי הצעתנו		
קריאה בא"י	קריאה בחול"ל	קריאה בא"י	קריאה בחול"ל	התאריך
אח"מ	(ח' דפסח)	שבעה עולים בחלק הראשון של פרשת אח"מ	(ח' דפסח)	כ"ב בניסן
קדושים	אח"מ	אח"מ וקדושים	אח"מ וקדושים	כ"ט בניסן
אמור	קדושים	אמור	אמור	ו' באייר
בהר	אמור	בהר	בהר	י"ג באייר
בחקותי	בהר	בחקותי	בחקותי	כ' באייר

* לפני שנים אחדות פרסמתי מאמר רחב העוסק בבעיה שהתעוררה במלוא עוצמתה בדורנו: "מנהגי חיבור והפרדה של פרשיות השבוע", מורשתנו טז (תשס"ה), עמ' 59-72. עיבוד מעודכן של המאמר עומד להיכלל אי"ה בספר שיצא לאור בקרוב לע"נ בתי ורד טל ע"ה, וכאן מובא קיצור העניין לתועלת קוראי 'המעין' משום אקטואליותו הרבה.

- 1 דהיינו אחרון של פסח ויו"ט שני של שבועות.
- 2 לעיתים גם שומעים פעמיים פרשה אחת או אפילו שתיים, אך זה פחות בעייתי כמובן.
- 3 איננו מפרטים כאן קבוצה אחרת, וכמובן גם לא שנים שבהן הקריאה בארץ ובחול"ל זהה.

כ"ז באייר	במדבר	בחקותי	במדבר	במדבר
ח' בסיוון	נשא	במדבר	נשא	נשא
י"ב בסיוון	בהעלותך	נשא	בהעלותך	בהעלותך
י"ט בסיוון	שלח	בהעלותך	שלח	שלח
כ"ו בסיוון	קרח	שלח	קרח	קרח
ג' בתמוז	חקת	קרח	חקת	חקת
י' בתמוז	בלק	חקת	בלק	בלק
י"ז בתמוז	פינחס	בלק	פינחס	פינחס
כ"ד בתמוז	מטות	פינחס	מטות	מטות
א' באב	מסעי	מטות ומסעי	מסעי	מסעי

קבוצה ב' – השנים: תשנ"ו, תשנ"ט, תש"ס, תשס"ב, תשס"ג, תשס"ו, תשס"ט, תש"פ, תשפ"ג, תשפ"ו, תש"צ, תשצ"ג, ת"ת, תת"ו, תת"י, תת"ג

הנהול המקובל עתה | הנהול לפי הצעתנו

התאריך	קריאה בא"י	קריאה בחו"ל	קריאה בא"י	קריאה בחו"ל
ז' בסיוון	נשא	(ב' דשבעות)	קריאה בא"י	קריאה בחו"ל (ב' דשבעות)
י"ד בסיוון	בהעלותך	נשא	נשא (כולה)	נשא
כ"א בסיוון	שלח	בהעלותך	בהעלותך	בהעלותך
כ"ח בסיוון	קרח	שלח	שלח	שלח
ה' בתמוז	חקת	קרח	קרח	קרח
י"ב בתמוז	בלק	חקת ובלק	חקת ובלק	חקת ובלק
י"ט בתמוז	פינחס	פינחס	פינחס	פינחס

לדעתי ראוי לתת את הדעת על הצעה זו, שתועלתה מרובה ואין בה למיטב הבנתי כלל פגיעה בהלכה.⁴

משה צפור

4 אם ההצעה תתקבל לא יהיה קושי להתאים הפטרה בנביא לאותן שבתות בודדות שבהן נקרא רק את החלק הראשון של הפרשה. [אך עיין בספר 'תיקון יששכר' לר"י סוסאן על עיבור השנים (ונציה של"ט דף לב, ב) שאין לבני א"י לשנות מנהגם בעבור בני חו"ל, שלא ייראו כנגררים אחריהם. העורך י"ק.]